

Andrej Čas je kandidat, ki kandidira s podporo volivk in volivcev, Slovenjegraške liste, Civilne družbe za razvoj Koroške in Gibanja za trajnostni razvoj Slovenije. Rodil se je leta 1958 v Slovenj Gradcu, maturiral na ravenski gimnaziji in študiral na fakulteti za naravoslovje in tehnologijo v Ljubljani, kjer je diplomiral iz fizike. Najprej se je zaposlil v Gorenju, nato nekaj let poučeval fiziko na Centru srednjih šol v Velenju. Poklic fizika že dobro poldrugo desetletje zamenjuje z delom v podjetništvu. Šest let je direktor družbe Hmezad Exim d.d. iz Žalca, izvozno usmerjenega podjetja z dvajset zaposlenimi. S pet člansko družino živi v družinski hiši v Golavabuki. V mladosti se je aktivno ukvarjal z jadralnim in motornim letalstvom. Danes najraje izkoristi svoj prosti čas za branje, glasbo, športe v naravi, predvsem pa za družino in druženje s prijatelji.

1.1.1 Kateri so trije najpomembnejši (konkretni) projekti, ki jih nameravate pričeti oziroma izpeljati v skrajšanem županskem mandatu?

Skupaj z ostalimi koroškimi občinami bomo nadaljevali pogajanja z državo za nadaljevanje projekta tretje razvojne osi in takojšno posodobitev državnih cest.

Najpomembnejše naloge v skrajšanem mandatu:

- Z varčevanjem in prerezporejanjem uravnotežiti bodoče proračune, tako da bomo zagotovili prenovo obstoječe in izgradnjo manjkajoče komunalno cestne infrastrukture in izpeljali tiste začete projekte, ki so razvojno naravnani in prinašajo delovna mesta.
- Organizirati upravo, delo javnih zavodov in občinskih javnih služb, da bodo z manjšimi stroški sposobni izvesti zadane naloge, da bomo zagotovili kakovostne in poceni komunalne storitve, predvsem pa da bodo te službe učinkovite, prijazen servis občanov in gospodarstva.

- Sprejeti ukrepe za gospodarsko oživljanje, za vključitev mladih v odločanje in aktiviranje njihovega ustvarjalnega potenciala, pričeti s politiko relokalizacije t.j. manjše odvisnosti od globalnih izdelkov in storitev z uvajanjem lokalne prehranske oskrbe in z naložbami v energijsko obnovo javnih stavb (stanovanjski bloki) in zasebnih stavb zmanjšati porabo energije. Uvesti prostorsko politiko ohranjanja kmetijskih zemljišč in širjenja mesta navznoter

2. Kakšna je vaša ocena delovanja konkretnih javnih zavodov, katerih ustanoviteljica je občina (pri mnogih so se postavljala tudi vprašanja o netransparentnem zaposlovanju)? Kako bi tem zavodom omogočili, da bi lahko delovali bolje?

Osnovni namen javnih zavodov s področja kulture, mladinskih in socialnih dejavnosti, izobraževanja, zdravstva ni ustvarjanje dobička ampak izvajanje poslanstva za interesne skupine občanov. Občani morajo v večji meri nadzorovati in ocenjevati uspešnost dela teh zavodov. Obstoječi nadzorni organi ustanoviteljice svojega dela povsod ne opravljajo najbolje. To se kaže v slabem delu nekaterih zavodov, stanju objektov, ki jih upravljajo in nepreglednemu zaposlovanju. Ustvarjanje lastnih prihodkov zavodov z delovanjem na trgu je pozitivno, saj razbremeni proračun, vendar tržna aktivnost ne sme povzročiti nelojalne konkurence drugim subjektom na trgu.

Občina bo izboljšala delovanje zavodov, tako da bo z javnimi razpisi zagotovila strokovno in kompetentno vodstvo, preko nadzornih institucij skrbno nadzirala porabo javnega denarja in delo zavodov in v večji meri vključila v sodelovanje vse zainteresirane občane.

3. Med nekaterimi občani velja prepričanje, da je Slovenj Gradec (finančno gledano) premajhna občina, da bi lahko svojo prepoznavnost gradil na čisto vseh področjih. Za širšo prepoznavnost bi po tej miselnosti občina morala določiti konkretne prioritete svojega razvoja (na primer pospešen razvoj kulturni dejavnosti v navezavi z nazivom Mesto miru). Boste nadaljevali dosedanja prakso in obljubljate vse (rezultat pa je pogosto bliže nič) ali nameravate v svojem županovanju zastaviti prioriteta področja?

Do sedanje prakse sem kritičen. Razvoj občine mora biti uravnotežen. Potrebujemo delovna mesta za zagotavljanje sredstev za življenje, potrebujemo komunalno, prometno, izobraževalno, kulturno, športno infrastrukturo, vendar ne predimenzioniranih objektov in institucij. Nove naložbe bodo prilagojene našim potrebam in zmožnostim. Zveneči naziv »Mesta miru« in dobro prepoznavnost po kulturi, predvsem KGLU, sta dobri blagovni znamki, ki jih je potrebno tržiti. Poleg teh blagovnih znamk bomo svojo prepoznavnost gradili predvsem na modelu lokalne prehranske preskrbe, urejeni komunalni in cestni infrastrukturi in odprti politiki do vseh pobud, predvsem mladih, ki lahko prinesejo nove vsebine za oživitev mesta.

4. Če navežemo vprašanje na prejšnjega: kakšno vlogo bi po vašem mnenju moral pri razvoju mesta imeti naziv Mesto miru in kako sami dojemate ta naziv?

Prednosti omenjenega naziva in članstva v mednarodni organizaciji Mest glasnikov miru so v izkoriščanju obstoječih povezav med mesti za boljšo promocijo občine in njenih interesov ter razna gospodarska, turistična, kulturna in športna sodelovanja, ki bi izhajala iz tega. Menim da je bila dosedanja aktivnost občine v mednarodnem sodelovanju Mest glasnikov miru nesorazmerna sami vlogi in pomenu Slovenj Gradca, predvsem pa velika porabljenega sredstva

niso prinesla stvarnih učinkov. Potrebno je analizirati stanje in na tej podlagi sprejeti novo strategijo, tako da ohranimo plemenito poslanstvo in mu vrnemo prvotno podobo mirovniškega gibanja. Čas je, da povabimo mlade, ki so upravičeno najbolj kritični do razmer v svetu, da dajo novega vetra v jadra temu gibanju. Veliko je tudi intelektualcev, domačinov, živečih tudi izven kraja, ki bi bili pripravljeni sodelovati.

5. Že nekaj časa obstaja prepričanje o postopni provincializaciji Slovenj Gradca, oziroma če se izrazimo z besedami, ki jih je že pred časom uporabil filozof Vinko Ošlak: včasih je bil najmanjše mesto, danes pa je največja vas. Kako bi se sami opredelili do te trditve?

Res je, da tisti »mušketirji«, kot bi se slikovito izrazil profesor Pečko, in ki so ponesli ime Slovenj Gradca v svet, nimajo naslednikov. Ne bi rekel, da teh potencialov ni, bolj je problem, da teh ustvarjalnih posameznikov ne znamo vključiti in podpreti. V Slovenj Gradcu primanjkuje urbane kulture. Del urbane kulture je tudi vsebina, živost in dogajanje v mestnem jedru, tisto "nekaj" kar pritegne tako domačine kot turiste. Žal razen nekaj prijetnih lokalov, ki obetajo pomenek in druženje ob kavi ali pivu, mestno jedro ne živi. Mesto bi moralo znati privabiti različne ulične umetnike, glasbenike, literate itd., ki bi vsebinsko poživali mesto. Čas, ko so se v Slovenj Gradec priseljevali in ga obiskovali umetniki je minil in dokler bo največ "množične kulture", kot jo lahko premore mesto, strnjene v teden t.i. "Oktoberfesta", je korak do vaše gasilske veselice res majhen.

6. Nekatero večje načrtovane investicije (npr. projekt term, glasbena šola, podjetniški inkubator) se bodisi premikajo počasi ali pa se celo niso niti dobro pričele (terme). Kakšen je vaš konkreten plan glede teh projektov v zaostrenih gospodarskih razmerah?

Terme so odlična priložnost za slovenjegraški turizem. Občina je odkupila zemljišča v Šmiklavžu in ga komunalno opremila. Do sedaj pa ji ni uspelo najti naložbenika ali zasebnega partnerja. Analizirali bomo stanje in ugotovili vzroke za zastoj. Investitorjem, ki iščejo realne poslovne priložnosti, bomo ponudili originalno in prepoznavno zasnovo term, ki bo v največji meri vključevala in povezala storitve, ki jih občina in regija že nudi, od zdravstva do kulture in športa in bodoče lokalne prehranske oskrbe. Pomembni sta arhitekturna in gradbena zasnova. Ne zagovarjam dodatnih proračunskih naložb v terme preden najdemo resnega investitorja. Sredstva za dokončanje glasbene šole in tehnološkega centra so že predvidena v letošnjem proračunu, kar pa ne pomeni, da so že tudi zagotovljena. O stanju teh projektov imam na voljo premalo informacij. Oba projekta sta potrebna, opozarjata pa na slabosti načrtovanja, kot se je pokazalo tudi pri pravkar končanem hostlu in MKC-ju, predvsem kar zadeva lokacijo, arhitekturo, neustrezno dimenzioniranje in spet prezrto načelo širitve mesta navznoter.

7. Namesto skupnih projektov, ki bi jih zastavljale Koroške občine, le-te pogosto solirajo (npr. razdor Slovenj Gradec - Ravne), mlade pa se v občini pogosto slabo vključuje v procese odločanja celo na področjih, ki jih neposredno zadevajo (npr. novi MKC). Kako boste spodbudili medobčinsko in medgeneracijsko sodelovanje?

Slovenj Gradec mora prioritete svojega razvoja graditi tudi na močnejši regionalni identiteti in povezavah med ključnimi koroškimi občinami. To pa pomeni znotraj močno integrirane Koroške brez drah in rivalstva za primat nad sedežem regije in drugimi upravnimi aparati, sprejeti

skupno strategijo trženja regionalnih naravnih in socialnih potencialov. Sodelovanje koroških občin razumem kot nujen pogoj izboljšanja položaja regije, za močnejši nastop proti vse močnejšemu centralizmu. Povsem se strinjam, da so mladi v naši občini izključeni iz procesov odločanja – to se je zelo pokazalo na primeru novega mladinskega centra in hostla, nad katerim sem tudi sam razočaran. V nekaterih občinah mladi uspešno sodelujejo preko mladinskih svetov, kar pa žal ni aktivna praksa v naši občini. Pri tem pa je bistveno, da takšen svet ne bi bil le simboličen, temveč pomemben akter pri vzpostavljanju mladinskih politik, ki pa bi se nujno moral povezovati tudi navzven z ostalimi mladimi v občini in vzpostaviti boljše med vrstniško sodelovanje. Le tako, da bodo slišani in upoštevani, bodo mladi z večjo mero optimizma lahko izkoristili kreativni potencial, ki ga zagotovo premorejo!

8. Kakšen je vaš odnos do tretje razvoje osi? Je potrebno dosedanje plane brezpogojno izpeljati ali pa morda iskati alternativne pristope k prometni infrastrukturi (vprašanje zahteva odgovor ali-ali)?

Tretja razvojna os, natančneje hitra cesta je bila predstavljena in v javnosti naivno sprejeta kot kratkoročno uresničljiv projekt. Po svoji zasnovi, tehnični zahtevnosti in zaradi velikih sredstev potrebnih za izgradnjo, pa tak projekt ob idealnem poteku ne moremo končati prej kot v petnajstih ali dvajsetih letih. Tisti, ki govorijo drugače so naivni ali pa zavajajo. Poleg tega je projekt ujet v lovke lobijev in interesnih skupin, zato je sedaj njegova usoda še bolj negotova. V trenutnem ekonomskem položaju bo vlada verjetno sprejela določene konceptualne popravke tega projekta in ga prilagodila realnim možnostim. Slovenj Gradec in Koroška imata v tem projektu enake interese, čim prej dobiti varno, udobno in dovolj hitro prometnico do Arje vasi. Pri tem bomo zagovarjali tudi alternativne rešitve, kot je dvofaznost tretje osi, kar pomeni takojšnja modernizacijo obstoječih prometnic in vzporedno nadaljevanje projekta hitre ceste.

9. Zadnja leta so nove fakultete in visoke šole v Sloveniji rastle kot gobe po dežju. Potrebuje po vašem mnenju Koroška večje število visokošolskih zavodov, morda celo lastno univerzo?

Koroška je premajhna, da bi imela univerzo, tudi te ambicije do sedaj ni bilo. Koroško visokošolsko središče Kovivis se je pri iskanju programov visokošolskega izobraževanja odločil za drugačno pot kot podobni manjši centri: odločil se je za programe, ki jih gospodarstvo potrebuje in našel tržne niše. Usmerja se večinoma v tehnološke programe, ki zagotavljajo študentom tudi zaposlitev. Pomembno je, da ustvarja delovna mesta za lastne kadre, po drugi strani pa se povezuje z domačimi in tujimi institucijami na različnih projektih in na ta način vzdržuje kakovost in aktualnost. Bistvenih širitev programov šole, ki se bo preoblikovala v fakulteto, pa ne bo.